

Eurodirektiiv püüab trahvi ähvardusel palgalõhet vähendada

MEINHARD PULK
ajakirjanik

Kui Eesti riik ja siinsed tööandjad ei suutnud palgalõhe vähendamise suhtes ühist keelt leida, siis justkui «rusikas lauale»-meetodil lahendas erimeelsused Euroopa Parlament.

Paari aasta jooksul peavad kõik suuremad Euroopa Liidu ettevõtjad avaldama soopõhiselt oma palgastruktuuri. Tööandjad on pahrud.

Euroopa Parlament kiitis eelmisel nädalal heaks palkade avalikustamise direktiivi, mille eesmärk on lihtsustada töötasu võrdlemist ja soolise palgalõhe kaotamist. Tõsi, erinevalt sellest, kuidas on Eestis avaldatud riigiteenistujate palgad, ei hakata erasektoris ka edaspidi avalikustama töötajate individuaalseid palku. Küll aga peaksid uute reeglite järgi olema palgastruktuurid võrreldavad ning põhinema sooneutraalsetel kriteeriumidel, hindamisüsteemidel ja klassifikatsioonil.

«Me ei suutnud seda Eestis läbi rääkida ega rakendada, aga nüüd tehti see Euroopa kaudu,» kommenteeris tervise- ja töömister Peep Peterson (SDE) direktiivi, viidates erimeelsustele Eesti Töoandjate Keskkliiduga. Ametiühingud, sealhulgas ametiühingute keskkliidu endine juht Peterson on seda meelt, et teistmoodi palgalõhet vähendada ei saagi.

Hirm klassiviha ees

Nagu riigiga piikide ristamine palgalõhevaidluses ennustada lubas, ei rõõmusta Euroopast tulev direktiiv töoandjaid. Eelkõige valmistab neile muret töoandjate ülekoormamine järjekordse tehnilise kohustusega. Seda enam, et alles hiljuti tabas ettevõtjaid Euroopa Liidust maksahaak kestliku aruandluse direktiivi näol, mis tähendab ettevõtetele ligi 1000 küsimusest koosnevat dokumendimäge. Töoandjate keskkliidu õigusnõunik Piia Zimmermann leiab muu hulgas, et kui palgavõrdsus luuakse kunstlikult, sunniga, võib kannatada seni aktiivsemate inimeste motivatsioon, kuna palgatase ei pruugi panusega kooskõlas olla.

Ja tegelikult ei ole Zimmermanni hinnangul eri palkade avalikustamine mingi võluohi pal-

Aastaid oli Eesti suurima soolise palgalõhega riik Euroopas. Nüüd oleme Lätist mööda saanud.

FOTO: KOLLAZ / MADIS VELTMAN

Rikkujaid ootavad trahvid

Kui palgaandmed näitavad, et meeste ja naiste töötasu erineb ettevõtte sees rohkem kui viis protsenti, peavad töoandjad olukorda koos töötajate esindajatega hindama.

Rikkumiste ärahoidmiseks on liikmesriigid kohustatud kehtestama tulemuslikud, proportsionaalsed ja hoiata-

vad karistused, näiteks trahvid. Kui rikkumine põhjustab töötajale kahju, on tal õigus nõuda hüvitist. Lisaks käsitletakse uutest reeglites esimest korda läbi-põimunud diskrimineerimist ja mittebinaarsete inimeste õigusi.

Aruandluskohustus rakendub nelja aasta jooksul ettevõtetele, kus on vähemalt 150 töötajat, ning kaheksa aasta jooksul ka 100 ja enama töötajaga firmadele. Samas on direktiivis kirjas, et liikmesriigid võivad soovi korral ringi ka väikeettevõtjatele laiendada.

laselt. «Kuid päris pikalt puhkeb konflikt ühiskonnatasele, sest me ühiskonnana pole valmis naabri või sõbra või ülemuse rahakotti vaatama. Kadedus ja klassiviha on kindlasti omal kohal päris mitu head aastat, enne kui sellega ära harjutakse, et keegi kuskil saab töötasu, mis jääb teistele püüdmatuks,» nentis Realo.

Ka palgavõrdsuse kontrollimine on tema sõnul küsitav. «Näiteks ametinimetus «müügi-juht» võib sisaldada kõike, mida suudad müüjiga siduda, ega anna vähematki aimu ametikoha tegelikest tööülesannetest, vastutusest ja vajaminevatest kompetentsidest. Mismoodi teha näiteks naismüügijuhtide ja meesmüügijuhtide keskmist palgaanalüüsi, seda tuleb ilmselt oodata,» kõneles Realo.

Poliitiline toetus olemas

Eesti eurosaadikutest on direktiivile vastu Jaak Madison (EKRE). «Ühest küljest jah, kes siis ikka armastab soolist diskrimineerimist. Aga direktiiv oma olemuselt on ikkagi vale. Igasugune majanduslik küsimus ettevõtluses on liikmesriikide siseasi, mitte ELi pädevuses,» ütles ta.

Aga kui mõelda tulevasele Reformierakonnale, Eesti 200 ja sotsiaaldemokraatide valitsuskaitsele, ei tohiks direktiivi Eesti õigusruumi ületoomisel

poliitilisest tahtest puudus olla. Viimases kahes võimalikus sotsiaalkaitseminister olnud Signe Riisalo (RE) sõnul on Eesti riigi seisukoht olnud mõlemas valitsuses direktiivi toetav. Aega direktiivi ületoomiseks on 2026. aastani.

«Ma ei saa rääkida erakonna eest, sest me pole seda erakonnas arutanud. Küll aga ma pean seda isiklikult üheks paljudest võimalikest meetmetest, millega soolist palgalõhet vähendada,» ütles Riisalo.

Endine võrdsete võimaluste volinik, Eesti 200

Kadedus ja klassiviha on kindlasti omal kohal päris mitu head aastat, enne kui ära harjutakse, et keegi kuskil saab töötasu, mis jääb teistele püüdmatuks.

Kai Realo, Ragn-Selli juhatuse esimees

ta kehtiva õiguse vahele, mõtlemata, mis see suurem eesmärk ja vajadus üldse oleks,» märkis Pakosta.

Põhitöö juba tehtud

Samas, eriti palju Eestil teha vaja ei olegi. Direktiivist enamik on Pakosta sõnul Eesti õiguses juba olemas ja mida veel pole, sellega olevat asi lihtne, sest riigil on kõik andmed olemas. «Seega tuleb lihtsalt vaadata, et direktiivi ülevõtmisel ei tekiks halduskoormust juurde. Näiteks tekib töötajatele õigus teada kandideerimisel palgavahe-mikku sellel töökohal ja teada seda ka soolises loikes. Need andmed on riigil kõik olemas tänu sellele, et töökohtadel on tööperekoodid, inimestel sootunnusega isikukoodid ja maksuamet teab kõiki väljamakstud palkasid, ja need andmed on juba kuvatud veebilehel palgad.stat.ee,» selgitas Pakosta. Seal ei näe küll konkreetse ettevõtte andmeid, aga näha on maakonna piires selle ametikohal makstavat palka ja kogu vahemik. Andmeid uuendatakse kord kvartalis.

Nii tulekski Pakosta sõnul vaadata, missugune palgavahe-mike suurema avalikustamise viis oleks päriselt mõistlik. Ettevõtte palgalõhe kuvamiseks on sotsiaalministeeriumil samade andmete põhjal ka juba ette valmistatud tööriist. «Teine muudatus, mis tõenäoliselt tuleb Eestis teha, on see, et töötajatel peab olema ühemõtteliselt õigus ise oma palga suurusest rääkida. Praegu on see osas kohtades nimetatud äri-saladuseks,» lisas Pakosta.

Soolise palgalõhe juurpõhjuste ja teemad on seotud vähes-te või puuduvate võimaluste-ga ühitada töö- ja pereelu.

Sedagi on mitmed uurin-gud kinnitanud, et naised küsivad tööintervjuudel mees-
teest vähem palka. «Palkade suurem läbipaistvus aitab ületada seda probleemi siis, kui hooldus-koormus ühtlustub ja seda saab tööga ühitada, seega kui nais-
tel kaob põhjus, miks nad on vä-
hem palka küsi-
nud – no et aeg-ajalt vaja ju ikka käia keset tööpäeva lapsega ar-
stil, arenguvestlusel jne,» selgitas ta.

2021. aastal oli keskmine palgalõhe Euroopas 10,8 protsenti. Eestis oli palgalõhe 21,1 protsenti, meist suurem oli see vaid Lätis (22,3). Eesrindlikemad riigid on Luksemburg (0,7 protsenti) ja Rumeenia (2,4 protsenti).

das asjad minema hakkavad,» ütles kauaaegne muinsuskaitse- ja Dubovik on varem Postimehele kurtunud, et riigi muinsuskaitse- amet on tema hinnangul liiga leebe. «Kui meie ei anna mingi-tekst ümberehitusteks või lammutamiseks luba, siis pöördutakse nende poole ja riigi muinsuskaitseamet annab loa,» kurtis ta paar aastat tagasi. Dubovik läks tänavu märtsi algul pensionile. Muinsuskaitse valdkonda juhtiva abilinnapea Madle Lippuse sõnul oli see tema enda otsus. Dubovik aga kinni-

Tallinna muinsuskaitse juhiks valiti Carolin Pihlap

UWE GNADENTEICH
uwe.gnadenteich@postimees.ee

Tallinna linnaplaneerimise ameti muinsuskaitse osakonna uueks juhiks valiti Carolin Pihlap, kes on varem töötanud eri ametikohtadel riigi muinsuskaitseametis.

Pärast aastakümneid Tallinna muinsuskaitset juhtinud Boris Duboviku lahkumist kuulutati tema ametikoha täitmiseks välja konkurss. Linnaplaneerimise

ameti juhi ülesandeid täitva Oliver Alveri sõnul osales konkursil 14 inimest, kellest seitse vastasid esitatud nõuetele. «Meie eesmärk oli leida valdkonda tundev kogemustega juht,» ütles Alver Postimehele.

Pihlapi kasuks rääkisid tema sõnul pikk kogemus muinsuskaitse vallas ja varasem juhtimiskogemus. «Carolin Pihlap on riigi muinsuskaitseametis töötanud üle 20 aasta ja olnud seal pikalt juhtival kohal. Lisaks rääkis kandidaadi kasuks Tallinna muinsus-

kaitsega seotud teemadega kursis olemine – ta on pikalt olnud Tallinna muinsuskaitse komisjoni liige,» selgitas Alver.

Pihlap asub uues ametis tööle 8. mail. Ta leidis, et intervjuude andmiseks on praegu veel vara, kuid mõnis, et Tallinna muinsuskaitse on paljud inimesed ja ka probleemid riigi-

Carolin Pihlap
FOTO: KADRI PURJE

das asjad minema hakkavad,» ütles kauaaegne muinsuskaitse- ja Dubovik on varem Postimehele kurtunud, et riigi muinsuskaitse-

amet on tema hinnangul liiga leebe. «Kui meie ei anna mingi-tekst ümberehitusteks või lammutamiseks luba, siis pöördutakse nende poole ja riigi muinsuskaitseamet annab loa,» kurtis ta paar aastat tagasi. Dubovik läks tänavu märtsi algul pensionile. Muinsuskaitse valdkonda juhtiva abilinnapea Madle Lippuse sõnul oli see tema enda otsus. Dubovik aga kinni-

le lahkumiseks survet avaldanud. Ka erimeelsuste puhul olevat ta soovitud vaid seda, et muinsuskaitsejuht oma seisukohti põhjendaks, mida too aga olevat keeldunud tegemast.

Pihlap mõonis, et Tallinna muinsuskaitse on paljud inimesed ja probleemid riigi- ja linnaameti varasemast koostööst tuttavad.

tas, et ega see nii väga vabatahtlik olnud. Tema sõnul tekkisid neil abilinnapeaga erimeelsused Estonia teatri juurdeehitise, Katriina kiriku katusele kavandatud päikese-paneelide ning vanalinna ilma loata paigutatud nn tasku-pargi tõttu.

Lippus on Postimehele öelnud, et tema pole Duboviku-
le lahkumiseks survet avaldanud. Ka erimeelsuste puhul olevat ta soovitud vaid seda, et muinsuskaitsejuht oma seisukohti põhjendaks, mida too aga olevat keeldunud tegemast.